

میتوان به تسهیل تجارت با احیاء شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی بعد از ۴ سال؛ رفع مشکلات تعهدات ارزی ۲۵۶ بنگاه-های تجاری؛ انعقاد موافقت نامه های تجارت آزاد و ترجیحی؛ تصویب عضویت ناظر ایران در اتحادیه اوراسیا؛ امضای موافقتنامه تجارت ترجیحی بین ایران و اندونزی؛ برگزاری هفدهمین اجلاس با بلاروس؛ برگزاری بیست و یکمین اجلاس کمیسیون مشترک با عمان؛ اعزام ۶۶ هیات تجاری و پذیرش ۱۲۵ هیات تجاری؛ صدور و تمدید مجوز ۴ سایت نمایشگاهی؛ صدور و تمدید مجوز ۴ پایانه صادراتی؛ تشکیل مستمر کمیته های ذیل کارگروه تنظیم بازار در راستای رصد شرایط بازار، تعداد ۱۰۱۶ هزار فقره بازرسی (سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان) و تعداد ۱۹۷،۵ هزار فقره تشکیل پرونده به ارزش ۱۳۰ هزار میلیارد ریال اشاره داشت.

◀ تحولات بخش صنعت، معدن و

تجارت در سال ۱۴۰۳

بررسی های انجام شده نشان می دهد که در نه ماه سال ۱۴۰۳، ارزش افزوده بخش صنعت کشور به قیمت های ثابت سال ۱۴۰۰ به ۱۵۸۹،۵ هزار میلیارد تومان رسیده که رشد ۱/۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته را نشان می دهد. روند مثبت رشد ارزش افزوده فصلی صنعت از تابستان سال ۱۴۰۰ آغاز شده و همچنان نیز ادامه دارد و بیانگر پایداری بخش صنعت در برابر چالش های اقتصادی است. در بخش معدن، محصول ناخالص داخلی این حوزه در نه ماه سال ۱۴۰۳ به بیش از ۱۶۷ هزار میلیارد تومان به قیمت های ثابت سال ۱۴۰۰ رسیده که رشد حدود یک درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته را نشان می دهد.

کارشناسان چالش های انرژی و مشکلات زیرساختی در بخش صنعتی و معدنی را از مهمترین مشکلات پیشروی فعالان در این حوزه معرفی میکنند. در تابستان ۱۴۰۳، مجموع عدم النفع ناشی از محدودیت برق در صنایع به ۱۷۳،۵ هزار میلیارد تومان و مجموع عدم النفع ناشی از محدودیت گاز نیز در سال جاری نیز ۱۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. با اینحال، همچنان مسیر رشد و توسعه تولید در کشور تداوم دارد.

◀ رشد تولیدات صنعتی

در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳، تولید برخی محصولات صنعتی با رشد قابل توجهی همراه بوده است:

◀ وایت: ۵ درصد رشد (۱۴۲ هزار دستگاه)

◀ تراکتور: ۲۱،۵ درصد رشد (۳۱،۵ هزار

دستگاه)

◀ لاستیک: ۱۰،۱ درصد رشد (۲۱،۸ میلیون حلقه)

◀ یخچال فریزر: ۱،۲ درصد رشد (۲،۲ میلیون دستگاه)

◀ استخراج معادن: ۶،۵ درصد رشد (۵۲۲ میلیون تن)

◀ کاند مس: ۲ درصد رشد (۲۴۱ هزار تن)

◀ پتروشیمی: ۰،۵ درصد رشد (۶۰،۵ میلیون تن)

◀ روغن موتور: ۲،۱ درصد رشد (۵۲۰ هزار تن)

همچنین در ده ماهه ابتدایی سال جاری، ۸۸۸ هزار دستگاه خودرو سواری، ۱۶،۸ هزار دستگاه کامیون و کشنده، ۲۵،۲ میلیون تن فولاد خام و ۵۹ میلیون تن سیمان تولید شده است که نشان از تداوم رشد تولیدات صنعتی علی رغم محدودیت های پیشروی آن دارد.

◀ تحولات صدور مجوزهای صنعتی

و معدنی

در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳، تعداد جوازهای تأسیس و پروانه های بهره برداری صنعتی صادره به ترتیب به ۱۴،۸۵۰ و ۶،۸۳۱ فقره رسیده است. در این دوره ارزش سرمایه گذاری در پروانه های بهره برداری صنعتی به ۵۱۷ هزار میلیارد تومان رسیده که رشد ۴۶،۱ درصدی را نسبت به سال گذشته نشان می دهد. در حوزه معدن نیز، ارزش سرمایه گذاری در گواهی های کشف معادن با رشد ۶۴،۵ درصدی به ۷،۵ هزار میلیارد تومان رسیده است که نشان دهنده افزایش تمرکز بر توسعه معادن و اکتشافات جدید در این بخش است.

◀ تحولات تجارت خارجی کشور

تجارت خارجی کشور در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳ با افزایش چشمگیری همراه بوده است. میزان صادرات غیرنفتی کشور (با احتساب میعانات گازی) به ۱۲۷،۴ میلیون تن رسید که ۱۲،۱ درصد رشد وزنی و ۱۷،۷

روند مثبت رشد ارزش افزوده فصلی

صنعت از تابستان سال ۱۴۰۰ آغاز شده و

همچنان نیز ادامه دارد و بیانگر پایداری

بخش صنعت در برابر چالش های

اقتصادی است. در بخش معدن،

محصول ناخالص داخلی این حوزه در

نه ماه سال ۱۴۰۳ به بیش از ۱۶۷ هزار

میلیارد تومان به قیمت های ثابت سال

۱۴۰۰ رسیده که رشد حدود یک درصدی

نسبت به مدت مشابه سال گذشته را

نشان می دهد

درصد رشد ارزشی را نشان می دهد. در مقابل، واردات کشور با کاهش ۶،۲۶ درصدی در وزن و افزایش ۲،۸۴ درصدی در ارزش مواجهه بوده است. بخش عمده واردات نیز مربوط به نهاده های مورد نیاز در تولید و ماشین آلات در خطوط تولیدی می باشد.

هرچند، تراز تجاری کشور همچنان منفی است، میزان کسری تراز تجاری در سال ۱۴۰۳ منفی بوده و نسبت به سال گذشته روند کاهشی داشته، دولت چهاردهم در چند ماه پایانی ۱۴۰۳ با تصمیمات و پیگیری هایی که داشته، تحولاتی را رقم خواهد زد، امیدواریم در سال ۱۴۰۴ شاهد به بار نشستن این تصمیمات باشیم. علاوه بر این، عمده تحولات صادرات و واردات کالایی در کشور

در ده ماهه ابتدای سال ۱۴۰۳ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به شرح زیر نیز نشان دهنده روند مثبت و رو به رشد تجارت بوده است که از طریق گسترش دیلماسی تجاری و کشودن بازارهای جدید در قالب پیمان های منطقه ای مانند اوراسیا و تقویت روابط دو یا چند جانبه و نیز تقویت زیرساخت های مورد نیاز صورت گرفته است:

◀ رشد ۱۲،۱ درصدی وزن کالاهای صادراتی کشور (افزایشی در حدود ۱۴ میلیون تن)؛

◀ رشد ۱۴،۲ درصدی ارزش کالاهای صادراتی صنعتی (افزایشی در حدود ۸۸۴ میلیون دلار)؛

◀ افزایش ۰،۱ درصدی ارزش کالاهای صادراتی معدن و صنایع معدنی (افزایشی در حدود ۶ میلیون دلار)؛

◀ رشد ۱،۷ درصدی ارزش واردات کالاهای واسطه ای مورد نیاز تولید (افزایشی در حدود ۶۶۷ میلیون دلار)؛

◀ رشد ۶،۵ درصدی ارزش واردات کالاهای سرمایه ای مورد نیاز تولید (افزایشی در حدود ۵۲۴ میلیون دلار)؛

◀ نتیجه گیری

گزارش عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۴۰۳ نشان می دهد که علی رغم چالش های موجود، این وزارتخانه توانسته است رشد تولید، افزایش سرمایه گذاری و توسعه تجارت خارجی را محقق سازد. اگرچه چالش هایی نظیر محدودیت های انرژی و تراز تجاری منفی همچنان پابرجاست، اما با اجرای طرح های توسعه ای و حمایت از تولید داخلی، چشم انداز آینده صنعت و معدن کشور مثبت ارزیابی می شود. برنامه های آینده این وزارتخانه بر افزایش بهره وری، توسعه صادرات، حمایت از صنایع داخلی و بهبود فضای کسب و کار متمرکز خواهد بود. در همین راستا، انتظار می رود که روند رشد تولید و تجارت در سال های آتی با شیب مثبت ادامه پیدا کند و نقش مهمی در بهبود وضعیت اقتصادی کشور ایفا نماید.